

BMVI-rahoitustukivälineen arviointitaulukko vuosi 2023

ARVIOINNIN KRITERIT	Hallintoviranomaisen arviointi	Seurantakomitean kommentit
Tuloksellisuus	<ul style="list-style-type: none">- Miten hankkeiden toimeenpano on edistänyt toimeenpanosuunnitelman ja ohjelman toteutusta? Rahoitusvälineestä on järjestetty yhteensä 3 hakua, keväällä ja syksyllä 2022 sekä syksyllä 2023. Kahdessa ensimmäisessä haussa rahoitettiin yhteensä 15 hanketta, joissa hankkeisiin sidottiin 47,7 miljoonaa euroa. Kaikki rahoitetut hankkeet kohdistuvat selkeästi ohjelmassa ja toimeenpanosuunnitelmassa määriteltyihin toimiin. Syksyn 2023 haussa toimitettiin 9 hakemusta. Hakemuksista ei ole vielä tehty päätöksiä. Niihin tullaan sitomaan jäljellä oleva rahoitus lähes kokonaan lukuun ottamatta erityistoimia. Ensimmäiset raportit saapuivat hallintoviranomaiselle 15.2.2023. Avustusta on 31.12.2023 mennessä maksettu n. 22,9 miljoonaa euroa. Rahoitustukivälineen alkuperäisestä arvosta on maksettu avustuksen saajille jo yli 10 %. Tämä tarkoittaa mahdollisuutta lisärahoituksen saamiselle. Sen määrä tarkentuu väliarvioinnin ja komission tarkempien laskelmien valmistuttua. Asiaan palataan tämän jälkeen- Miten avustuksen saajat ovat edistäneet tavoitteitaan hankkeiden kautta? Avustuksen saajina ovat olleet Rajavartiolaitos, Tulli, Maahanmuuttovirasto ja ulkoministeriö. Rahoituksen avulla avustuksen saajat pystyvät osaltaan varmistamaan	<ul style="list-style-type: none">- merkittävä osuus rahoituksesta on mennyt operatiiviseen tukeen ja avustuksen saajien, kalustohankintoihin hankintaan, muuten EES- ja ETIAS-hankkeisiin

lakisääteisten tehtäviensä keskeytyksättömän hoitamisen mm. tietojärjestelmiään kehittämällä, uusimalla kalustoa ja kattamaan operatiivisesta toiminnasta aiheutuvia kustannuksia.

- Arviointia indikaattoreiden toteutumisesta ja käyttöasteesta.

Valtaosa rahoitetuista hankkeista liittyy yhteen tai useampaan ohjelman indikaattoriin. Jo päätyneiden hankkeiden osalta indikaattoritoteumat ovat olleet suunnitellun mukaisia, eikä vielä käynnissä olevissa hankkeissa ole havaittu suunnitelmasta merkittävästi poikkeavia toteumia. Laajojen, EU-tasoisten tietojärjestelmähankeiden suunnitelman mukaisiin toteutumisiin liittyy kuitenkin edelleen epävarmuuksia.

- Ovatko hallintoviranomaisen toimet edistäneet ohjelman ja toimeenpanosuunnitelman tavoitteiden toteutumista?

Tähän mennessä on järjestetty kolme hakua, joissa molemmat erityistavoitteet olleet avoinna. Kun kolmannen haun hakemukset otetaan huomioon, lähes kaikki alkuperäisen ohjelman mukaiset varat on sidottu hankkeisiin ja merkittävä osa myös maksettu. Kukin hanke vaikuttaa osaltaan ohjelman ja toimeenpanosuunnitelman toteutumiseen.

Tehokkuus

- Ovatko hankkeet saavuttaneet tavoitteitaan hankesuunnitelmien ja -aikataulujen mukaisesti?

Hankkeet ovat toteutuneet pääosin suunnitellusti. Vaikeudet ovat olleet avustuksen saajista riippumattomia ja

- nostettiin esiin kysymys rahoituksen riittävydestä erityisesti IO-hankkeiden kohdalla. Jo syksyn 2023 haussa avustussummia leikattiin.

johtuneet mm. EU-tason viivästyksistä järjestelmähankeissa tai toimittajien materiaalin saantivaikeuksista

- Ovatko hankkeet tehostaneet avustuksen saajan toimintaa?

Suurin avustuksensaaja on Rajavartiolaitos. Ensimmäisissä haussa rahoitetut toimet keskittyivät pääasiassa kiireellistä toimeenpanoa vaativiin toimiin tai toimiin, joilla varmistetaan aiemmin käynnistetyn toiminnan keskeytyksetön jatkuvuus. Myös kalustohankinnat ja erityisesti operatiivinen tuki ovat olleet keskeisessä asemassa. Hankkeet ovat merkittäviä myös EU-velvoitteiden toteuttamisen kannalta.

- Onko rahoitusta käytetty suunnitelmallisesti (myöntö- ja käyttöaste)?

Rahoitusta on käytetty hyvin etupainotteisesti. Rahoitustukivälineen molemmat erityistavoitteet ovat olleet auki hauissa ja rahoitusta sidottiin jo kahdessa ensimmäisessä haussa hankkeisiin merkittävä määrä käytettävissä olevista varoista. Mikäli kolmannen haun hakemukset otetaan huomioon, lähes koko rahoitustukivälineen määrä on sidottu hankkeisiin tai jo maksettu erityistoimia lukuun ottamatta.

- Onko tukikelvottomia kustannuksia havaittu paljon ja/tai hankkeet toteutuneet suunniteltua pienempinä?

Raportoituihin määriin tehdyt hylkäykset ovat liittyneet avustuspäätöksen enimmäismäärän ylitykseen. Yhdessä tapauksessa hylättiin käyttö-/ kiinteän omaisuuden hankintana raportoidut

- lisärahoitukselle on suuri tarve

ostopalvelukustannukset, joita ei voinut kohdistaa hankkeen kustannuksiksi.

- Onko muutospäätösten määrä pysynyt maltillisena?
Tehdyt muutospäätökset liittyvät lähinnä hankeaikojen jatkamiseen, mitkä taas ovat olleet avustuksen saajasta riippumattomia ja johtuneet esim. toimittajan vaikeudet
- Arviointia hallintoviranomaisen toiminnan suhteen liittyen mm. hakuihin, tarkastuksiin, koulutuksiin.

Tämä kysytään myös seurantakomitealta

Hallintoviranomaisen järjestää haku-, hallinnointi- ja raportointikoulutuksia useamman kerran vuodessa.

Tehtävät tarkastuskäynnit perustuvat riskianalyysiin

Merkityksellisyys

- Onko ohjelma tai hankkeet edistäneet isoja skaalautuvia kokonaisuuksia?
Rahoitusvälineen toimintapoliittisena tavoitteena on varmistaa vahva ja tehokas Euroopan yhdennetty rajaturvallisuus ulkorajoilla. Tämän puitteissa rahoitusvälineellä edistetään kahta erityistavoitetta, jotka ovat yhdennetty rajaturvallisuus ja yhteinen viisumipolitiikka.

Rahasto on mahdollistanut toimintakyvyn ylläpitämisen ja muuntamisen niin, että edelleen pystytään osaltaan vastaamaan koko EU:n turvallisuudesta.

- Mitkä ovat ohjelman merkittävät saavutukset tai sen aiheuttamat pysyvät muutokset?

- operatiivinen tuki on näkynyt toimintakyvyssä, ja se on ollut hyvin merkityksellistä kaikille sitä saaneille avustuksen saajille.

Operatiivisen tuen avulla on pystytty varmistamaan toimintojen keskeytymättömyys. Kalustohankinnat ja järjestelmäkehityshankkeet ovat tukeneet tätä toimintaa

Kalustohankinnoilla on pysytty korvaamaan vanhentunutta kalustoa ja täten varmistamaan viranomaisten toimintakyky

Onnistuneilla tietojärjestelmien kehityshankkeilla pystytään varmistamaan niiden toiminta ja häiriöttömyys myös jatkossa

- Onko ohjelman toteutuminen erityisesti tukenut jonkun avustuksen saajan tai muun toimijan toimintaa?

Suurimmat avustuksensaajat ovat Rajavartiolaitos ja ulkoministeriö. BMVI-rahaston tuella voidaan vastata avustuksen saajien teknologian, osaamisen, välineistön ja toimintatapojen kehittämistarpeisiin. Rahastohankkeet ovat merkittäviä myös EU-velvoitteiden toteuttamisen kannalta.

- Ovatko tietyt hankkeet saaneet paljon näkyvyyttä

Toistaiseksi suurta näkyvyyttä ei ole ollut mutta on oletettavaa, että myöhemmin toteutuvat esim. suuret kalustohankinnat saavat enemmän näkyvyyttä.

- Onko jokin hanke erityisesti edistänyt ohjelman tai toimeenpanosuunnitelman tavoitteiden saavuttamista?

Rahaston merkityksellisyys näkyy erityisesti turvallisuusympäristön muutoksessa. Rahasto on mahdollistanut toimintakyvyn ylläpitämisen ja

	<p>muuntamisen niin, että edelleen pystytään osaltaan vastaamaan koko EU:n turvallisuudesta.</p>	
Johdonmukaisuus	<ul style="list-style-type: none">- Ovatko hankkeet temaattisesti jatkoa aiemmille hankkeille ja/tai kehitystyölle? (myös muu kuin EUSA) <p>Rahasto on ollut johdonmukainen etenkin tietojärjestelmähankkeissa. Useat hankkeet jatkavat ohjelmakaudella 2014 –2020 aloitettua kehittämistyötä erityisesti laajojen tietojärjestelmien ja niiden yhteen toimivuuden osalta. Myös teknologian ja kaluston uusimista tehdään jatkuvasti.</p> <ul style="list-style-type: none">- Tuleeko hankkeiden tuloksista pysyvää toimintaa? <p>Useissa hankkeissa on laite- ja järjestelmähankintoja, jotka jäävät avustuksen saajan jokapäiväiseen käyttöön näiden elinkaaren ajaksi. Operatiivisella tuella pystytään osaltaan varmistamaan avustuksen saajien lakisääteisten tehtävien keskeytymättömyys.</p> <ul style="list-style-type: none">- Arviointia hankkeiden kumppanuuksista <p>Hankkeissa voitaisiin hyödyntää enemmän viranomaisten välisiä kumppanuuksia. Erityisesti esim. tietojärjestelmiin ja niiden yhteen toimivuuteen liittyviä tai muita vastaavia hankkeita, jotka koskettavat useita viranomaisia, voisi olla tarkoituksenmukaista toteuttaa yhteisinä hankkeina yksittäisten viranomaisten hankkeiden sijasta. Tämä voisi tuoda joustoa ja parempaa koordinoitavuutta ja tehostaa hallintoa.</p>	<ul style="list-style-type: none">- seurantakomiteassa nostettiin esille toimintaympäristön muutos, ja sen vaikutukset

On kuitenkin huomioitava eri viranomaisten toimivaltuuksien aiheuttamat käytännön haasteet yhteisille hankkeille.

Lisäksi komissio on esittänyt seurantakomitean kokoonpanon laajentamista siten, että toiminnassa huomioidaan myös alueelliset ja paikalliset toimijat.

- Onko kaikkiin ohjelman ja toimeenpanosuunnitelman tavoitteisiin panostettu?

kaikki erityistavoitteet ovat olleet hauissa avoinna

- Onko hakuja avattu systemaattisesti?

Hakuja avattiin vuonna 2022 kaksi kertaa. Keväällä 2023 ei avattu hakua ja kolmas haku oli syksyllä 2023. Kolmannen haun jälkeen lähes kaikki varata tulee olemaan sidottuna hankeisiin erityistoimihakuja lukuun ottamatta.

Tarpeista on käyty systemaattista keskustelua avustuksen saajien kanssa

- Arviointia ohjelman ja toimeenpanosuunnitelman päivittämisestä

Uusi hallitusohjelma saattaa aiheuttaa päivittämistarpeita ohjelman ja toimeenpanosuunnitelman sisältöihin.

Rahoituksen siirtäminen erityistavoitteiden sisällä tai niiden välillä ei ole tarpeen, sillä lähes kaikki rahoitus on jo sidottu hankkeisiin

10 % täyttymisen ansiosta saatava lisärahoitus ja erityistoimihaut tulevat aikanaan lisäämään rahoitusta

**Unionin tasolla saatava
lisäarvo**

- Onko ohjelma edistänyt hyviä käytäntöjä EU-tasolla?

Hankkeissa on pystytty toteuttamaan EU-velvoitteiden toteuttaminen esim. tietojärjestelmähankkeissa, sekä esim. Schengen arviointien vaatimuksia
- Onko ohjelman ja hankkeiden toimeenpano lisännyt EU-näkyvyyttä?

EU-näkyvyys on rahoituksen ehto. Hallintoviranomainen kouluttaa ja valvoo asian tiimoilta kouluttamalla ja tarkastusten yhteydessä.
- Miten ohjelman toimeenpano on edistänyt Unionin tason hankkeita (esim. tietojärjestelmät) ja strategioita?

Rahaston toimeenpanossa painottuvat unionin tason hankkeet (esim. EES, ETIAS, SIS- ja VIS-asetusuudistukset, IO), strategiat (esim. IBM-strategia) ja esim. Schengenin vahvistaminen. Rahoitetut hankkeet liittyvät tavalla tai toisella pitkälti tämän kaltaisten unionin tason tarpeiden tai unionin säännösten kansalliseen toimeenpanoon.
- Onko yksittäisissä hankkeissa ollut erityisesti Unionin tason lisäarvoa edistäviä seikkoja?

Rahastosta saatava Unionin tason lisäarvo kulminoituu turvallisuuteen EU:n tasolla. Rahasto edistää Unionin tavoitteita, joko suoraan tai epäsuorasti edistämällä

	kansallisia strategioita, jotka kytkeytyvät Union strategioihin.	
Osallisuus, syrjimättömyys ja näkyvyys	<ul style="list-style-type: none">- Miten hankkeet ja hallintoviranomainen ovat edistäneet EU-näkyvyyttä? Rahaston tärkein viestintäkanava oli rahastojen verkkosivut. Verkkosivuja hyödynnettiin tehokkaasti ja järjestelmällisesti, jotta avustuksen hakijoiden, avustuksensaajien sekä kansalaisten ja tärkeiden sidosryhmien tietoisuus EU-rahoituksella tehtävästä toiminnasta ja saavutetuista tuloksista lisääntyi. Rahastojen verkkosivuilla on kuukaudessa keskimäärin n. 600 kävijää, X-tilillä on 690 seuraajaa ja uutiskirjeellä on 790 tilaajaa. Kaikessa rahastojen viestinnässä on huomioitu saavutettavuus Avustuksensaajia koulutettiin viestimään hankkeista aktiivisesti ja ylläpitämään EU-näkyvyyttä kaikessa hankkeen yhteydessä tapahtuvassa viestinnässä. Tätä asiaa on tarkastettu raporttien käsittelyn ja tarkastuskäytien yhteydessä- Arviointia hallintoviranomaisen kumppaneiden osallistamisesta. Seurantakomiteoiden roolia korostetaan ohjelmakaudella. Seurantakomitea kokoontui kaksi kertaa kalenterivuoden 2023 aikana. Ovatko osallisuuden ja syrjimättömyyden periaatteet huomioitu hallintoviranomaisen ja hankkeiden toiminnassa? Avustuksen saajat ovat viranomaisia, jotka joutuvat ottamaan osallisuuden ja	-

syrjimättömyyden periaatteet huomioon kaikessa toiminnassaan. Lisäksi avustuksen saajat joutuvat jo hakemusvaiheessa kuvaamaan miten asia otetaan huomioon hankkeissa ja sitoutumaan niihin.

Näitä asioita edistetään avustusta saaneiden toimijoiden ja toimien kautta. Rahaston edistämä turvallisuuden tunne myös osaltaan edistää osallisuutta ja syrjimättömyyttä.

Koulutuksen (sekä hallintoviranomaisen että avustuksen saajien) kautta näitä teemoja voidaan edistää entisestään.

Seurantakomitean palautetta ja kehittämisehdotuksia